

Minden merényletet az egek hallgatása óv.
Miért adtál cápát? – átkozza istent egyre Jób.

VIII

Isteneen kívül van egy más dimenzió is.
Nézem Katzenelson kék és szörnyű egét.
Idóm letöltött büntetés.
Az élet úgy szűnik, akár a fájdalom –
az ember hozzá alakoskodik
egy kevés távlatot.
Nem szabadság a nemlét.
Vas rabság. Változatlan.
Vas.
Nincs más világ.
Van mitől félnetek.

IX

Senkiföldje a négy
vak, megvont évtized.
A zengő Berlinbe vágyom, ott idegen vagyok.
A Volkspark útjain szűz hóban lépdelek.

Megroppantják törött nyaram
egymás tüzen betelt telek.

Rakovszky Zsuzsa

MAIA FÁTYLA

– Sósav! Ez csak nem gond? – veti oda Csilla bosszúsan. Olyan mozdulattal rántja elő a táskájából az öngyújtóját, ahogy a revolvert szokták a filmekben a kritikus pillanatban: „A játéknak vége!” – Fél liter sósav, beleöntöd, és kész! Képes vagy egy ilyen semmiség miatt így kiborulni?

Helga lassan kortyolgatja az Éva-vermutot, hogy időt nyerjen. („Direkt neked vettem ezt a lötytyöt, ezt csak te bírod meginni!” – tette elé az üveget nagyvonalú háziasszonyi kézmozdulattal Betti. Ők ketten Csillával vodkát isznak.)

– Az a baj, hogy nincsenek tartalékaim – mondja végül. – Úgy értem, érzelmi tartalékaim... Amíg simán mennek a dolgok, addig még csak elvagyok valahogy... De amint

elakad a verkli... amint történik valami, ami plusz erőfeszítést kíván... egyszerűen összeomlok!

(Mint tegnap, gondolja, amikor ott állt a mosogató fölött – a lefolyó kajánul bugyborogva köpködte vissza a zsíros, habos vizet, a könnyei behullottak, de előbb még vörösré és gyűröttre marták a szeme alatt a bőrt. Talán ha elég sokáig sírna, villant át az agyán, a könnyei átjárhatóvá tennék a lefolyót...)

– Mit akarsz? – támad Csillára Betti. Ma ők ketten Helgával a boldogtalanok, és ez átmeneti szolidaritást teremt kettejük közt a harmadik rovására: mert Csilla ma villog, fölényesen és eltökélten, mint az a bizonyos revolver. – Sylvia Plath is akkor lett öngyilkos, amikor befagyott nála a vízvezeték! Azt a Ted Hughes-ügyet szerintem simán kiheverte volna – teszi hozzá, és figyelmeztető pillantást vet Csillára. – Csak aztán jött ez a vízvezeték-dolog: nem tudtak mosakodni, meg a klotyót se lehetett lehúzni – két kicsi gyerekkel!

Betti önkéntelenül felsóhajt, és elképzeli magát ugyanebben a helyzetben. Akkor még papírpelenka se volt, gondolja összeborzadva. Igaz, azok a gyerekek mintha egy kicsit már nagyobbak lettek volna...

De Csillával aznap nem lehet bírni:

– Na nehogy már, hogy a vízvezeték miatt! Az az igazság, hogy mi nők imádunk áldozatok lenni! – Csilla kihúzott derékkel, tanárnősen ül, hibátlan apródfrizuráján, frissen vasalt blúzán és makulátlan kosztümkabátján semmi sem árulkodik az elfogyasztott, tekintélyes mennyiségű vodkáról. Helga lesunyja a fejét: ez neki szól, ő játszott a türelmes Grizeldisz szerepét hét éven keresztül, és lám, mire ment vele... Helyette Betti veszi fel a kesztyűt:

– Mért, szerinted én szándékosan akartam áldozat lenni? – támad Csillára kihevülve, és párnás ujjával ingerülten beleszánt hosszú, hamuszőke hajába. – Azt hiszed, nem próbáltam követelőzni? A Mityu pont azért szaladt haza az anyukájához! Mert azt akartam, hogy ő is vegyen részt a dolgokban! Hogy legalább egy moziba elmehessek néha! Az anyja meg persze tárt karokkal fogadta!

Most a bevett szabályok értelmében az következne, hogy kórusban szidják Betti közönséges és kőgazdag anyósát („valami fröccsöntött kertitörpét vagy mi a szart árul...”), de Csilla ma nem enged a kérlelhetetlen bíró szerepéből:

– Igen, de akkor ne is haragudj, minek kellett a második gyerek? Amikor már az első után is tudhattad, mire számíthatsz?

Betti vállat von, szép arcán sértődött grimasz fut át. – Csakugyan, minek is? – töpreng összeráncolt homlokkal.

– Akkor még azt hittem, hogy a Mityu idővel felnő a feladathoz... A párterapeuta is ezt mondta, akit te ajánlottál! – megy át támadásba. – ...És végül is tényleg visszajött, amikor a Mircike másfél éves lett...

De Csilla csak legyint.

– És minek eszel annyit? – folytatja más irányból a támadást. (Csakugyan, Betti kezében most is ott van a megkezdett sajtos melegszendvics, ma már az ötödik – fantasztikus szendvicseket csinál egyébként, ismeri el magában Helga.) – Szerintem direkt akarsz hízni, nehogy találj magadnak egy normális pasast a Mityu helyett...

– De kérlek! – fújja föl magát Betti, mint az udvarló hím galamb. – A gyermekeim apja!

– De te nem ezért nem rúgod ki, hanem mert tudod, hogy előbb-utóbb visszacsunnyog! Mással kezdeni meg nem mersz, mert az kockázatos! – tüzel Csilla, a revol-

ver, és rágyújt egy újabb cigarettára. Egész kis csikkhalom hever már előtte a hamutartóban, és egyre növekszik.

– Tévedsz, az az anorexia... Amikor valaki azért nem eszik, mert nem akar nő lenni! A súlyfelesleg, az a szeretethiány! Ráadásul az esetek nem tudom hány százalékában genetikailag meghatározott! Most olvastam! – siet Betti segítségére Helga. De meg is kapja érte Csillától a magáét:

– Ürügy persze mindig akad! Te is milyen jól megmagyaráztad magadnak, miért túrted hét éven át, hogy nem válik el miattad a Bodrog! Pedig majd belegebedtél! Hogy bujkálnod kellett, mint egy bűnözőnek! Hogy egy presszóba sem mert beülni veled! Hogy úgy járkált hozzád, mint egy nyugalmazott könyvelő a kitartott nőjéhez a boldog békeidőkből! Mindig kedden és csütörtökön, és mindig délelőtt, mert a felesége olyankor járt be a kiadóba! – olvassa Helga fejére Csilla.

– Na de hogy így átverjen téged! – háborog Betti együttérzően. – Hát nem azt mondta, hogy már évek óta nincs köztük semmi a feleségével?

– Hát... legalábbis utalt rá. Olyasmiket mondott, amikből erre lehetett következtetni.

– És most meg fogja magát, és gyereket csinál annak a nőnek! Mit is mondtál, hogyan mondta meg neked? – Betti vásott kölyök képpel, mohón előrehajol. – Az fenomenális volt: hogy most egy kis ideig nem tud jönni?

– Egy darabig, úgy mondta...

– Egy darabig! Láttam különben a múltkor a könyvtárban azt a nőt: szerintem fél fejjel magasabb a Bodrognál. Egy olyan csontos, szigorú nő... pont úgy néz ki, mint a Maczuráné! Tudjátok, a matektanárnőnk a gimiben, akinél mindig bukásra állt a fél osztály! Elég nehéz elképzelni különben, hogy azzal... – Betti felkuncog: – Akkor most kezdheted előlről, amíg ez a gyerek is nagykorú nem lesz! Hátha közben leszállítják a korhatárt tizenhat évre!

– Eszem ágában sincs újra kezdeni! – közli Helga mereven. – Mondom, hogy kirúgtam!

– Hét évvel ezelőtt kellett volna! – így Csilla, tanárnősen fölemelt ujjal.

– Te, mi van ma ezzel? – kérdi Betti Helgát, amikor Csilla kimegy egy pillanatra. – Összevesztetek a Zsófikájával?

– Ahogy vesszük – feleli Helga. (Ma ő a tájékozottabb Csilla ügyeiben: tegnap, amikor a mai találkozózt megbeszélték, kiöntötte neki a lelkét a telefonban.) – Tegnap előbb jött haza a Kalmár, amikor éppen ő is ott volt...

– Te jó ég! De csak nem...

– Nem, nem, hála istennek, a konyhában kávéztak éppen... Különben se azért ment föl, a gyereket segített elhozni az óvodából, meg a nagyobbakat korrepetálni... De az a lényeg, hogy alaposan beolvasott a Kalmárnak!

– Mit mondott neki?

– Hát hogy a Zsófi szerinte ki van merülve, mert a Kalmár semmit sem segít a háztartásban meg a gyereknevelésben... És hogy így a Zsófi soha nem fogja megírni a PhD-jét!

Összemosolyognak. Csilla már vagy öt éve írja a PhD-jét.

– Aha... És erre a Kalmár...?

– Hát habogott valamit... De nem ez a lényeg, hanem az, hogy Csilla szerint a Zsófi nem állt ki mellette... Hanem még rá is szólt, hogy hagyja abba, meg hogy ez nem az ő dolga... Valósággal kidobta!

– Hát akkor nem is csodálom, hogy ma ilyen harapós! – mondja eltöprengve Betti. – Ha egyszer haragban van a Zsófikájával...

– Igen, és ráadásul most az egyszer a sarkára állt, és most azt képzelem, mindenkinek ezt kellene csinálnia.

– A sarkára állt? Hogyan?

– Megmondta Zsófikának, hogy vagy otthagyja a Kalmárt, vagy fel is út, le is út! Merthogy szerinte a Zsófi emberi méltósága is megköveteli, hogy ne tűrje tovább, amit a Kalmár művel vele...

– Mért, mit művel vele?

– Hát a Csilla szerint terrorizálja a Zsófit! Lelkileg, mert megverni azért eddig még nem verte meg... Bár a Csilla szerint biztosan fizikailag is bántalmazza, csak a Zsófi letagadja, mert ezek a mazochisták mindig falaznak a kedvenc szadistájuknak... Te el tudod ezt képzelem?

Betti maga elé képzelem Zsófi szakállas, szemüveges férjének vézna alakját, és kicsit elneveti magát.

– Sose lehessen tudni! – mondja végül.

– Mit nem lehessen sose tudni? – Csilla nagy sebbel-lobbal jön befelé, vizes kezét rázva (szemlátomást nem volt hajlandó használni Betti törülközőjét), és már nyúl is a cigarettája után.

– Hát a Bodrogot... hogy elvált volna-e végül, ha nem jön ez a harmadik gyerek! – mondja buzgó, álságos hangon Betti.

– Ebből az a tanulság, hogy nem szabad belemenni ilyen kompromisszumokba! – közli inkvizítori szigorral Csilla. – Mert az embert annyira becsülik, amennyire önmagát becsüli!

Betti közben ivott még egy vodkát, és most kihevülve, piros arccal és ziláltan ellen-támadásba lendül:

– Ezt a marhaságot meg honnan szedted? – fanyalog. – A pszichológusodtól?

– Ugyan már! – von vállat Csilla. – Hol van már a pszichológusom? Otthagytam!

Ez aztán hír a javából! Betti és Helga egyszerre teszik le a poharukat, és közelebb hajolnak Csillához, hogy ennyivel is hamarabb jusson el hozzájuk a rejtély magyarázata. Csilla már hat éve járt a pszichológusához, és bálványozta: ha nem volt rá pénze, inkább összeveszett az anyjával, és eladott valamit a féltve őrzött, örökölt bútorai közül, de ki nem hagyott volna egyetlen órát sem. „Most majd helyrerázom az életemet!” – ezt mondogatta egyfolytában a kezdeti időkben. Ez a „helyrerázás” ugyan évről évre halasztódott, de Csilla lelkesedése és optimizmusa mit se csökkent. Betti egyszer, amikor elég sokat ittak, fölvetette, hogy Csilla bizonyára szerelmes ebbe a szép és méltóságteljes középkorú nőbe, de Helga felvilágosította, hogy ezt nem szerelemnek, hanem indulatáttételnek hívják, és ez a dolgok rendje.

– De hát mi történt? – Betti alig bír a kíváncsiságával, valósággal behajol Csilla szájába. Az meg vállat von.

– Semmi különös... Egyszer csak meguntam, hogy ott heverek a díványon abban a cselédszobában, ő meg csak ül a hátam mögött, és biztosan azon jár az esze, mit főzön vasárnap a családjának... Különben is – teszi hozzá dacosan –, presszionálni próbált, hogy menjek hozzá a Telkeshez!

Telkes: ez a kissé pocakos, rövidlátóan hunyorgó gépészmérnök Csilla tanítványa – Csilla is nyelvórákat ad, akárcsak Betti, de vele és Helgával ellentétben neki valami állásféléje is van egy üzemi újságnál, az Üvegipari Híradónál. Telkes az órákon időnként virággal és bonbonnal kedveskedik Csillának – nem túl gyakran, mert Csilla szerint rettentően fukar, az óradíjat is mindig sóhajtozva számolja ki a hónap végén –, és

a lehetséges és lehetetlen feltétel gyakorlásának szünetében különféle (olcsó) programjavaslatokkal áll elő, de ezeket Csilla rendre visszautasítja.

– De hát hogyan...? – kérdi tétován Helga. – Tudtommal ők nem presszionálhatják az embert semmilyen irányba. Tiltják a klub szabályai.

– A kérdéseivel presszionált – zárja le a témát Csilla.

– Istenem... – mondja álmatagon Betti, és lábát messze előrenyújtva, szétvetett karal elterül a kanapén. – Pedig én is éppen most akartam pszichológushoz menni... Gondoltam, beajánlasz hozzá!

– Miből? – néz rá csodálkozó szigorral Csilla. – Azt mondd, mióta a Mityu elment, még a számlákat se bírod fizetni!

– Gondoltam – feleli Betti csökönyösen –, elhívom a Pardit...

A Pardit is Csilla találta, de idővel Helga és Betti is ráfanyalodtak. Pardi Mercédeszen szokott érkezni, és méregdrága öltönyöket visel, ezzel együtt úgy fest, mint valami falurossza egy régi népszínműből: bajusza van, kefehaja és apró, hamiskás, sötét szeme. Alkudozni is úgy alkudozik, mintha a szépet tenné valami rátarti menyecskének, aki még kéreti ugyan magát, de előbb-utóbb úgyis beadja a derekát. („Maga is tudja, szépasszony, hogy ez nem ezüst, csak pakfong...” „Pakfong a maga esze tokja...”) Időnként előkap egy befőttesgumival összefűzött papírpénzköteget, és mint egy bűvész, villámgyors mozdulattal megpergeti a bankjegyeket a vonakodó kuncsaft orra előtt. Ezt főként olyankor csinálja, amikor valami olyasmit szeretne megszerezni, amit Helga semmi áron nem akar eladni: például azt a festményt, amelyik a dédanyját ábrázolja. Igazából Helga is tudja, hogy nem is a dédanyja van azon a képen, hanem egy ismeretlen öregasszony: keményített főkötőben, mellén keresztbe fektetett, keskeny kézzel, komoly szürke szeme higgadtan és jóakaratóan néz a szemlélőre. Már Helga gyerekkorában is ott lógott a falon, az ágyával szemközt: jóformán csak ezt vitte magával, amikor annak idején elköltözött otthonról.

Nyikorgás, reccsenés, mezítlábas léptek halk csattogása az előszoba szalagparkettáján: pizsamás kis alak áll az ajtóban, mint valami úrlény egy idegen bolygóról, aki rossz helyen ért földet, és most összehúzott szemmel, durcásan grimaszol a hirtelen fényben.

– Anyúúú!

Betti eddig lágy, elomló, alkoholködös állapotban terpeszkedett a kanapén: most mintha hirtelen összerándulna és kiélesedne. Almatag, kék szemének ködben úszó pillantása kihűl és megszilárdul, a pupillája összeszűkül, a száját összepréseli.

– Hát te még mindig nem alszol?

– Mesélj! – követeli a kis figura zordan, aztán sírós hangon, meghátrálni készen: – Ma este nem is meséltél!

– Tudod te, hány óra van? És miért nincs rajtad papucs? Meg fogsz fájni nekem!

Betti fölemeli a konyhakőről a pizsamás úrlényt, és magához öleli. A szőke fej a vállára nyaklik, a hunyorgó, haragos szempár lecsukódik. Betti elindul vele a másik szoba felé, Csilla és Helga lábujjhegyen követi. Odabenn keménytojás-, kamilla- és pelenkaszag átható elegye, a szőnyegen duploalkatrészek, lemosható műanyag képeskönyv és színes gumiállatok. Mint egy elbitangolt, sárga pupillás, fehér szemgolyó, műanyag cumi néz föl rájuk a padlóról. Csilla és Helga álmélkodó idegenkedéssel nézik barátnőjük életének ezeket az egzotikus kellékeit. Két rácsos ágy áll egymásra merőlegesen a falnál, az egyik üres, a másik fölé mindenféle színes valami lóg le a plafonról. Betti, nyakában a gyerekekkel, óvatosan leguggol, fölveszi a szőnyegről a cumit, megtörli a szoknyájában, és a vállán bóbiskoló úrlény szájába nyomja, majd a pizsamás kis testet leemeli a válláról, és óvatosan lefekteti az üres ágyba. Aztán a másik rácsos ágyhoz lép,

hogy ellenőrizze a helyzetet: feje fölé görbített karral egy másik, kisebb, jóformán kopasz lény alszik a maga alá gyúrt takarón, hihetetlenül kicsi, finoman megrajzolt szája nyálbuborékot fúj. Helga és Csilla hangtalanul mellé lép, nézik a fensőséges, kissé megvető arccal alvó csecsemőt.

– Tiszta apja! – suttozja a fékezhetetlen Csilla, mire Helga oldalba böki a könyökével.

Hazafelé a taxiban Helga csak ködösen érzékeli a világot – a vége felé, amikor a vodka és a vermut már elfogyott, Betti előhúzott a szekrény aljából egy üveg whiskyt, amit Mityunak, az elbitangolt férjnek tartogatott a születésnapjára („Dögöljön meg!”) –, de azért észleli, hogy ez a taxisofőr is Csillára hajt – a taxisofőrök általában Csillára hajtának. Talán azért, mert az ő makulátlan blúzán és tökéletes frizuráján továbbra sem látszik semmiféle hatása az elfogyasztott alkoholnak, és ezzel fölkelte bennük a nosztalgiaát a nappal, a megbízhatóság, az otthon világa iránt. Helga száll ki előbb, a sötét mellékutcában ilyenkor, kora hajnalban nem jár senki, csak az erkélyt tartó, szakállas kőalakok néznek le rá kifürkészhetetlen arccal. Csilla aggodalmas pillantással kíséri, amíg kikászálódik („Nem lesz baj? Ne menjek föl én is? Bár az anyám szívszélhűdést kap, ha nem talál reggel az ágyamban...”), aztán a taxi elhajt, a motorzúgás lassan enyészik el az éjszakai csöndességben, amíg ő a lakáskulcsa után kotorászik a táskájában.

Abban a pillanatban, ahogy becsukódik mögötte a lakás ajtaja, már meg is bánja, hogy nem marasztotta ott Csillát éjszakára – a depresszió mintha itt állt volna lesben az üres lakásban, hogy amint belép, rávesse magát.

Kapkodva vetkőzik, hogy minél hamarabb ágyba kerüljön. Sajnos, az ágy is tele van emlékekkel, nemkülönbén a fürdőszoba, ahol fogat mos – a tükör alatti polcon ott sorakoznak azok a krémek és pakolások, amelyektől azt remélte, még nyolc év múlva is viszonylag ránctalan lesz majd az arca az esküvőjén – még nyolc év volt hátra, hogy a barátja kisebbik lánya is nagykorú legyen, ennél hamarabb ugyanis nem hajlandó elválni, ezt többször is értésére adta az alatt a hét év alatt.

Ég a gyomra – kénytelen kimenni a konyhába ásványvízért, bár a konyhát mostanában különösen utálja, ott kávéztak a barátjával azon a bizonyos délelőttön. („Kellene már neked egy rendes pasas...” – így kezdte a barátja, tétován, mint aki hajlandó ugyan lemondani róla, de kizárólag az ő érdekében.) Amikor elment, nekiesett a maradék fél üveg konyaknak – a barátjától kapta a névnapjára, és egészen addig sose ivott belőle egyedül, mindig csak akkor vette elő, ha kettesben voltak. („Pótcselekvés, igazából a Bodrogot szeretted volna fejbe vágni az üveggel!” – így Csilla.) Azt remélte, a konyaktól elalszik, és mire felébred, talán már egy kicsit kevésbé lesz rettenetes minden, és csakugyan, többször is majdnem sikerült elaludnia, de mindig felverte valami fűrógép fülsiketítő zörgése és dübörgése – éppen a járdát szedték fel odalenn a ház előtt. Amikor már ötödször ébredt föl a pokoli zajra, úgy döntött, lemegy, és szól nekik, hogy hagyják abba. – „Ez akkor jó ötletnek tűnt!” – magyarázta később Csillának és Bettinek. Arra már nem emlékezett, hogyan jutott le az utcára, csak a két munkás csúfondáros, bár korántsem barátságatlan vigyorára, meg arra, ahogy az idősebbik cinkosan a fiatalabbra hunyorított, miközben komoly képpel magyarázta, hogy sajnos egyelőre nem áll módjukban abbahagyni, de türelem! Arra sem emlékezett, hogyan jutott vissza az ágyába, de valahogy mégiscsak, mert ott ébredt fel néhány órával később arra, hogy fázik, mert nincs rajta a blúza. Valamikor félig levetkőzhetett, mielőtt elnyomta az álom, de vajon még azelőtt, töprengett rémülten, hogy lement szólni az útjavító munkásoknak, vagy már utána? Megpróbálta felidézni emlékezetében az idősebbik munkás arcát, és a mosoly gúnyosságának fokából kikövetkeztetni, vajon csakugyan

egy szál melltartóban perlekedett-e vele, de sehogy se sikerült. („Talán meg kellene ismételned a kísérletet!” – javasolta Betti.) Még szerencse, hogy a munkások másnapra eltűntek az utcából.

– Mennyei! – lelkesedik Betti kihevülve, a lelkesedéstől valósággal felfúvódik az arca, mint a barokk templomok trombitáló angyalkáinak. – Egyszerűen mennyei! Már nem is emlékszem, mikor éreztem magam utoljára ilyen csodálatosan!

– És szabad rá alkoholt inni? – kérdi Helga, mert Betti az imént töltötte ki magának a maradékot a konyakosüveg aljából (ez már nem az a bizonyos üveg volt, hanem egy másik, ezt ő vette saját magának, amikor legutóbb fizetett a kiadó).

Betti egy pillanatig összehúzott szemmel néz a konyakospohárra, mintha azt várná, nem ugrik-e elő belőle valami, aztán vállat von, és a szájához emeli.

– Sokszor már azt hittem, megőrülök! – folytatja komoran, és vészjóslóan felemeli a hangját. – Azt képzeld el, hogy ott ül nálam a Kalibán (így nevezte el Betti egyik reménytelenül nehézfejű tanítványát, aki már vagy ötödször futott neki sikertelenül a középfokú nyelvvizsgának). Szóval ott ül a Kalibán, még mindig nem érti, mi a különbség a folyamatos és a befejezett múlt közt, a Mircike belülről veri a gyerekszoba ajtaját, a kicsi elkezd bőgni, épp aznap jött meg a fűtésszámla... kinn meg zuhog az eső, tudod, hogy utálok, amikor ilyen korán sötétedik, és még esik is... és ráadásul éppen akkor megszólalt a mobilom... hát akkor azt gondoltam magamban: ez a pokol! – Ünnepelesen bölint, aztán elernyed, és lágyan, elragadtatottan elmosolyodik. – Most viszont, tudod, mit, énfelőlem eshet, meg ordíthat a kicsi, a Mircike firkálhat a falra, vagy beleöntheti a kakaóját a csizmámba, mint a múltkor... azt hiszed, érdekel?

– És Csilla? Téged föl szokott hívni mostanában? – kérdi tétován Helga (lehet, hogy ezek mind a ketten csúnyán cserbenhagyták, és ő magára maradt a boldogtalanságával?). – Én már hetek óta nem láttam.

– Néha felhív – mondja Betti ködös, bosszús pillantással, és az ajkába harap. – De jönni nem jön: most sülve-főve együtt van a Zsófikájával, amióta az hazaköltözött az anyjához a gyerekekkel.

– Hát szóval mégis...? – Helgának összeszorul a torka, és valami ellenszenves kaparást érez a mellkasában, mintha valaki ott benn finoman, de kitartóan szurkálná egy kötőtűvel. Szóval mégis müködik ez a sarokra állós módszer... Próbál örülni a hírnék, Csilla kedvéért, de nem bír. Ő a türelmet és megértést választotta, az eredmény ismeretes. („Értsétek meg, úgy érzem, lelkileg érettebbé váltam attól, hogy megpróbálok megérteni az ő helyzetét is! Valahogy nyitottabb lettem, fölébe emelkedtem a tulajdon önzésemmek! Képzeljétek, egyszer még a feleségéért is imádkoztam...”)

– Akkor most boldog? – kérdi Bettitől rekedten. Betti elvigyorodik.

– Aha, úgy élnek, mint egy boldog család! Kirándulni viszik a gyerekeket, meg állatkertbe! Olyan is van, hogy csak a Csilla viszi őket ide-oda, mert a Zsófi írja a PhD-jét! – kuncog Betti vásotkölyök-arccal. – Csak persze a Zsófi mamája csöppet sincs elragadtatva tőle, hogy a lánya hazaköltözött az unokákkal, átok rossz két kölyök egyébként, a Csilla szerint azért, mert az apjuk félrenevelte őket... Na és a Csilla anyja természetesen hallani sem akar arról, hogy odaköltözzenek hozzá, pedig ott elég nagy a lakás, ezért most azon gondolkodnak, hogy bérelnek valamit közösen, mármint a Csilla meg a Zsófi, csak az a baj, hogy az Üvegiparnál leépítések lesznek, és lehet, hogy megszűnik a Híradó, és akkor a Csillának sem lesz más, csak a tanítás, az meg tudod, milyen bizonytalan! – hadarja egy szuszra Betti, aztán elgondolkodva hozzáteszi: – Lehet, hogy átpasszolom neki a Kalibánt... Én már úgysem bírom idegekkel!

– Én meg el fogok költözni innét! – böki ki Helga hirtelen, mintha már régen érlelődne benne az elhatározás, pedig csak ebben a percben jutott az eszébe. („Az nem lehet, hogy énvelem most már soha többet nem történik semmi...”) – Itt minden arra a hét évre emlékeztet... – mondja mentegetőzve, bár maga sem tudja, miért kellene mentegetőznie.

– Nem jó módszer! – feleli szuszogva Betti. – A Csilla szerint segít a gyászmunkában, ha sűrűn látod ugyanazokat a dolgokat, amiket még együtt... Különben csak elmenekülsz a fájdalom elől!

– Na mondd már! – von vállat Helga. – Ráment hét évem erre az ügyre, nincs még további két évem a gyászmunkára!

– Különben – mondja tétován Betti – biztosan igazad van, ha keresel magadnak egy másik lakást, ahol kisebb a rezsi! Ezt a kétszobásat úgyis csak azért tartottad fenn, mert azt remélted, hogy egyszer mégiscsak ideköltözik a Bodrog, nem igaz?

De igaz. Ezt ugyan Helga soha nem említette senkinek, csodálkozik is, hogy Betti honnét tudja. Nyilván onnét, hogy Betti maga sem akar kisebbre költözni, pedig nekik is elég lenne két szoba a lányokkal: biztosan ő is abban reménykedik, hogy a Mityu egyszer mégiscsak visszamegy hozzá.

– Legalább lesz egy kis pénzed a különbözetből! – folytatja Betti. – Nem kell látástól vakulásig fordítanod!

Helga hevesen bólogat.

– Ha bejön egy kis pénz, ezt a vackot biztos, hogy visszaadom! – mondja kéjesen, és meglobogtatja a számítógép mellett heverő vékony, papírfedelű könyvet. A címlapján sísapkás, szőke szépség mosolyog a bronzbarnára sült, daliás síoktatóra. „Szerelem a menedékházban...” – Amíg féltékeny meg boldogtalan volt a csaj, addig még csak bírtam valahogy, de mindjárt jön a nyolcvanadik oldal...

– Mért, mi van a nyolcvanadik oldalon?

– Ott szoktak először egymáséi lenni... Plusz-mínusz egy oldal... És én azt most egyszerűen nem bírom lefordítani!

– Pedig egész jó kis gyászmunka lenne... – mondja rövid gondolkodás után Betti.

– Mit csinált? – Helga elhűlve néz Csillára. Csilla elnyomja a hamutartóban a csikket, és újabb cigarettát pöcköl elő a dobozból.

– Jól hallottad: elment egy léleklátóhoz. Azt mondja, azért, mert szeretné megtudni, mi baja van igazából. Hogy miért nincs elég energiája a gyerekekhez meg a háztartáshoz...

– Na de... a múltkor még olyan jól volt! Szedett valami izét, antidepresszánst, és az állítólag csodákat művelt vele...

– Úgy látszik, később már nem hatott... Vagyis hatott, de éppen az volt a baj: azt mondja, úgy érezte magát tőle, mintha igazából nem is létezne... Na és akkor ez a tanítvány, valami tanárnő, ajánlotta neki ezt a pasast...

– Aha. Na és hogy néz ki egy ilyen léleklátó?

– Azt mondja, olyan nagydarab, izmos, sámánforma figura, a haját lófarokba kötve hordja, a pillantása meg rendkívül szuggesztív, legalábbis Betti szerint... és lehordta őt a sárga földig!

– Mit csinált?

– „Hogy néz ki maga? Hát nő maga? Tessék leadni legalább tizenöt kilót!”

– Ezt mondta neki a léleklátó?

– Ezt bizony.

– Hát... – mondja Helga óvatosan – ilyeneket te is szoktál mondani neki...

– Igen, de én ingyen – feleli némi töprengés után Csilla.

– És akkor most...?

– Ja igen, ezt kezdtem el mondani. Szóval talált magának egy tornaórát, és most odajár minden kedden és pénteken.

– Na és a gyerekekre addig...

– Hát ez a legjobb az egészben! Tudod, hogy örökké hívogatta a Mityut, hogy jöjjön vigyázni a gyerekekre, de az anyja mindig letagadta, a mobilja is mindig ki volt kapcsolva, ha meg néha mégis sikerült elérnie, akkor megígérte, hogy jön, de persze nem jött. Na és akkor a Bettinek egyszer csak elege lett, felpakolta a két gyereket, odament az anyósa lakására, és becsöngetett. Ott volt éppen az a lány is, a Mityu új nője, és kénytelenek voltak jó képet vágni...

– Milyen új nője?

– Ja, ezt még nem is tudod? Van valami kis fiatal nő, a Csilla szerint az anyja kerítette neki, valami üzletasszony barátnőjének a lánya, aki művirágot árul... Pénzük van döögivel... Ha összejön a parti, legalább rakhatnak majd minden kerti törpe kezébe egy művirágot... A fenébe is, elhagytam valahol az öngyújtómat...

– És...? – kérdi Helga, és odakínálja Csillának a tűzhely szélén heverő, félig teli gyufásdobozt.

– Igen. És akkor a Betti kereken közölte, hogy neki most dolga van, és itt hagyja két órára a gyerekeket. Az anyósa meg csak babszalgott hüledezve, de mondani nem mondhatott semmit, mert nem mutatkozhatott szörnyetegnek a leendő menyé előtt, ugye. Látták a Bettin, hogy ez most nem kukoricázik, és az lett a vége, hogy megállapodtak, az anyós heti két délután vállalja a gyerekeket két-három órára... Vagy ha mégsem, az anyós fizeti a bébiszittert (mert a Mityunak persze megint nincs munkája). És most heti kétszer tornára jár, meg kéthetente egyszer valami ezoterikus női körbe...

– Az meg micsoda? Az az ezoterikus női kör?

– Együtt meditálnak, megtisztítják a csakraikat meg ilyesmik... Oda is az a tanítványa vitte el! – Csilla dühösen a hamutartóba hajítja a kettétört gyufaszálat, és újat vesz elő.

– Na és kik járnak egy ilyen körbe?

– Ó, hát mindenféle szerencsétlen! – Csillának végre sikerült rágyújtania, és most sziszegve, vadul rázza a körmére égett, megfeketedett gyufacsonkot. – Van egy tanár-nő, aki bioélelmiszert árul a neten, a férje meg már évek óta munkanélküli és depressziós. Állítólag egész nap le se jön a padlásról, ott ül, és számszerjákat farag...

– Számszerjákat?

– Aha, ilyen hagyományörzőknek. Aztán van egy másik nő, azok valami vállalkozók a férjével, és már tisztára idegroncok, mert sose fizet nekik a fővállalkozó... Aztán van egy művészettörténész csaj, az persze nem tud a szakmájában elhelyezkedni, hanem egész nap táblázatokat gépel valami multicegnél. Meg ott van ugye ez a tanítványa, aki először elvitte, nagyon kedves nő állítólag, és nagyszerű rétest süt... De csak ritkán, mert ezek többnyire búzacsírárt meg efféléket esznek az összejöveteleiken...

– És te? – kérdi Helga tétován. Látja Csillán, hogy nagyon ideges, pedig annak alapján, amit hallott róla, boldognak kéne lennie. – Hogy vagytok? – próbál puhatolózni. Csilla leteszi a cigarettáját a hamutartó peremére.

– Jól – mondja lehajtott fejjel. – Tényleg nagyon jól! Minden tökéletes lenne, de...

– De...?

– Az anyám! – robban ki Csilla szikrázó szemmel. – Ott az a hatalmas lakás, de nem engedni, hogy odaköltözzünk! Annyira félti a kényelmét! Meg hogy mit szólnának a

szomszédok! Szerinted mi is ilyen önzők leszünk, mire megöregszünk? Náluk meg az ő anyja néz úgy rám, mintha megöltem volna valakijét!

– De a Betti azt mondja, béreltek valamit közösen...

– Hát ez az! Bérelünk, persze, kinn a világ végén, egy ilyen nedves, udvari lakást! Nekünk ennyire futja! És a Zsófi félti a gyerekek tüdejét, mert penészes a fal, és azt mondja, ha kijönnek környezettanulmányra, a férjének fogják ítélni őket. És ráadásul másfél óra, amíg beér a munkahelyére, másfél óra vissza... Így sohasem fogja megírni a PhD-jét! – Csilla reszkető kézzel nyúl a cigarettája után.

– És akkor most...? Mi lesz?

– Mi lenne? – Csilla arca hirtelen fáradt és öreg lesz. Föláll, lesöpri a pulóveréről a ráhullott hamut. – Az lesz, hogy keresek valahol egy jobb lakást, közelebb a belváros-hoz... És vállalom még egy-két tanítványt, hogy ki tudjam fizetni. A Betti azt mondja, átpasszolja nekem a Kalibánt, ő már úgysem bírja idegekkel...

– Az nem lehet! – Helga elhűlve mered Bettire. – Hogyhogy nem dohányzik?

– Az semmi: nem is iszik! Egy kortyot sem! – Betti arcán a megdöbbentő hírrel szolgáló hírhozók szerényen önelégült mosolya. – Még a konyakos meggyből sem volt hajlandó venni nálam a múltkor, mert abban is alkohol van! És még kávét sem iszik, csak valami koffeinmentes szart! És minden vasárnap énekel a kórusukban!

– De hát hogyan... Éppen ő, aki olyan szkeptikus volt ezekben a dolgokban... Emlekszel, mennyit csúfolt, amikor elmentél ahhoz a guruhoz vagy micsodához?

– Hát az úgy volt – Betti előrenyújtja a lábát, szétveti a karját a kanapé támláján: kényelmesen elhelyezkedik a meséléshez. – Tudod, milyen állapotba került, amikor a Zsófi visszament a férjéhez... Vagy ezt sem tudad?

– De igen, hallottam róla. Csodálkoztam is, hogy visszafogadja a pasas – dűnnyögi Helga.

– Ó, hát ez az egész dolog a Csillával el lett mismásolva... A Zsófi elköltözött egy barátjéhez, mert nézeteltérések voltak a Kalmárral, de aztán leültek és megbeszélték a problémáikat: ez a hivatalos verzió... – Betti nagyon fűj, széles, színpadias mozdulattal legyint. – Ez a szerencsétlen, ez meg teljesen összeomlott. Azt bizonygatta, hogy a Zsófi csak azért ment vissza a Kalmárhoz, mert az megszarolta... hogy elveszi tőle a gyerekeket meg mit tudom én... Képzeld, egyik este – Betti előrehajol, jelentőségelteljesen felvonja a szemöldökét, arca megint pufók, buzgó és titokzatos – éppen leraktam a Mircit az ágyába, még örültem is, hogy ez egyszer sikerült őket időben lefektetnem, és nézhetem egy kicsit a tévét, amikor csöngetnek! Először azt hittem, a Mityu ette haza a fene, nem bírták tovább egymást az anyjával, de nem ő volt persze, hanem a Csilla, de ha láttad volna, hogy nézett ki! Tudod, milyen mindig, mintha skatulyából húzták volna elő, nahát, ehhez képest most a sálja a földig lógott, a cipője sáros, volt rajta valami farmer, amit takarításhoz szokott viselni, a szeme vörös, mint aki két hete nem aludt... És már az ajtóban azt kezdte magyarázni, hogy micsoda sötét csirkefogó a Kalmár, és hogy ezt nem úszhatja meg szárazon... neki kötelessége megtorolni ezt az aljasságot, ezt hajtogatta.

– És? Tőled mit akart?

– Hát ez az: képzeld, azt akarta, hogy azonnal hagyjak ott mindent, és menjek el vele a Kalmár lakása elé!

– De minek?

– Hogy örködjek az utcasarkon, nem jön-e a rendőr...

– Atyaég! – döbben meg Helga. – Meg akarta ölni?

– Na nem, azt azért nem... Csak ki akarta szúrni a kocsijának a kerekét, mind a négyet... Ott parkolt állítólag a kocsi a házuk előtt...

– Hajjaj... – csóválja a fejét Helga. – Na és te...?

– Persze nem mentem vele, mit képzelsz? Nem hagyhattam ott a gyerekeket, meg különben is...

– Mire ő...?

– Azt kiabálta, hogy áruló vagyok, és elrohant.

– De azért nem szúrta ki a Kalmár kerekeit, vagy igen?

– Nem, vagy legalábbis nem említette... Most már különben is nagyon szégyelli az egészszet... Nem is hinnéd, milyen egy szentfazék lett, amióta jár ebbe a gyülekezetbe...

– Tényleg, igazából ezt akartad elmondani... Hogy hogyan került oda...

– Nahát szóval először úgy volt, hogy visszamegy a pszichológusához, de ott nem volt hely, meg különben is, azt mondja, ha hat év alatt nem vergődtek zöld ágra, akkor mért pont most... Ajánlgattam neki a mi csoportunkat, nem is hiszed, mennyi erőt képes adni egy ilyen közös meditálás, de hallani sem akart róla... Pár hétig színét se láttam, még a mobilja is ki volt kapcsolva, aztán egyszer csak beállított, pont olyan volt, mint régen, frissen vasalt fehér blúz, a haja, mintha most jött volna a fodrásztól, de valami mégse stimmel rajta... Nem tudtam rájönni, mi lehet az, aztán egyszer csak beugrott: nem dohányzik. „Most jöttem a gyülekezetből!” – azt mondta, pont ugyanazzal a hangszíjjal, ahogyan annak idején az egyetemen: „Most hallottam egy nagyszerű előadást...”

– Na és elmondta, hogyan került oda?

– Tudod, ezek azok, akik megállítják az embert az utcán... Meg be is csöngetnek... Jártak a nyakára, ő meg elzavarta őket, aztán egyik nap, amikor nagyon maga alatt volt, azt gondolta: Miért ne? És beeresztette a két srácot.

– Srácokat?

– Na igen, két huszonéves srácot állítólag. Hogy ő úgyis olyan egyedül van, nem törődik vele a kutya se, ezeknek meg milyen fontos: már ötödször csöngetnek be hozzá a jó hírrel, hogy Isten őt is szereti, meg mit tudom én. Úgyhogy most vasárnaponként ott zengedezik velük a kórusukban... És fölszedett legalább tíz kilót, mert a pizzát meg a jégkrémet persze nem tiltja ez az ő prófétájuk, csak a cigarettát meg az alkoholt...

Betti megvetően szájához emeli a forralt boros poharat.

– Még nem is mondtad – vág bele Helga bátran a nehezébe –, hogy tetszik neked az új lakás!

Betti körülnéz, hogy időt nyerjen. Helga lehajtott fejjel várja a jogos bírálatot. Amikor megvette, valahogy nem tűnt ilyen sötétnek. És azt a gyanúsán terjengő, zöldeslila foltot ott fönna a sarokban, azt is csak néhány napja fedezte fel, addig alighanem eltakarta a friss meszelés.

– Nagyon édes! – mondja Betti természetellenesen csilingelő, magas hangon. – A rezsi meg ugye itt jóval kisebb...? – teszi hozzá tétován a megszokott hangján.

– Na és veletek mi újság? – kérdi Helga, inkább csak azért, hogy elterelje a szót a kínos témáról. Sejtji, hogy nincs semmi változás: Betti helyzete az alig elviselhető és a kibíratatlan közti keskeny sávban szokott ingadozni. De most, úgy látszik, mégiscsak történt valami: Betti arca hirtelen kipirul a forró lelkesedéstől. Közelebb hajol Helgához, mint egy összeesküvő, valósággal ráfekszik az asztalra:

– Képzeld, amióta rendszeresen medítálok, nincs szükségem az antidepresszánsra! – hadarja, majd gyors, kihívó pillantást vet Helgára a szemé sarkából: nem mond-e

neki ellent. Helga biztatóan rámosolyog. Betti belelendül: – Már egészen jól megy, sokszor már percekre sikerül kiürítenem a tudatomat, hogy ráhangolódjak az Univerzum hullámhosszára! – mondja lelkesen. – Nem könnyű, mert az ember egója örökösen vissza akar tokolodni – bólogat gondterhelten. – Ha kidobják az ajtón, visszamászik az ablakon! De nem szabad abbahagyni, és akkor előbb-utóbb...

– És akkor most már nem is izgatnak azok a dolgok, amik régebben... a fűtésszámla, meg hogy nem tudsz kimozdulni a gyerekektől? – kérdi Helga reménykedve. Betti fölszegi a fejét:

– Az embernek azzal kell tisztában lennie, hogy ezek mind nem is léteznek igazán! – mondja súlyosan és komoran, mint egy papnő. – Hogy igazából ez az egész csak látás, Maia fátyla, és az, hogy én rossznak érzek valamit, az merő érzékcsalódás... – mondja láthatólag kissé bizonytalanul. – Egyszer neked is el kellene jönnöd a körbe! – teszi hozzá kissé túl lelkesen, miközben a pillantása újra, mintegy magától, odatéved a plafonon terjengő foltra, bár az utóbbi félórában elszántan igyekezett nem odanézni. – Te mondd, nem szokott ez a szoba néha beázni?

– Egyszer neked is el kell jönnöd a gyülekezetbe! – Csilla izzó szemmel néz el valahová a semmibe. – Hidd el, valaha én is azt hittem, hogy egyedül is boldogulok! Hogy van elég erőm hozzá, hogy helyrerázzam az életemet! A modern ember tipikus önhittsége! – bólint Csilla kurtán, jelentőségteljesen, mint aki hosszú belső vita végére tesz végre pontot ezzel a kijelentéssel. Két ujjá közt, ahol régebben a cigarettát, most az agyonrágcsált golyóstollát szorongatja: a kéz időnként, mintha önmagától tenné, elindul a szája felé, de Csilla többnyire még idejében észbe kap: a tollal kurtán, határozottan megkoppantja az asztalt, mintha csak a mondandóját akarná alátámasztani ezzel a mozdulattal. – Azt képzeljük, a hajunknál fogva ki bírjuk rángatni magunkat a boldogtalanságból! Pedig mindössze arra vagyunk képesek, hogy ide-oda tologassuk a különféle nyomorúságainkat! Új partnert keresünk, vagy új lakásba költözünk! – Észbe kap, és gyorsan, bocsánatkérően körülnéz, pillantása gondosan kikerüli a plafonon terjedező foltot. – Nem azért, egész rendes kis lakás különben... De amiért ideköltöztél, azt elérted vele? – izzik föl újra a hangja, és merőn, komoran néz Helga szemébe. – Itt kevesebbet gondolsz a Bodrogra?

Helga tanácstalanul vállat von.

– Itt nincs, ami emlékeztessen rá – mondja kitérően. – Láthatod, még a bútorok nagy részét is lecseréltem.

– A Pardi...?

– Aha. Meg lomtalanítás, ilyesmi. Még a dátumokat kellene lecserélni, mondjuk a karácsonyt...

– A karácsonyt? De hát sose voltatok együtt karácsonykor!

– Pont azért... Idén egyfolytában az járt a fejemben, hogy tavaly még mennyire szenvedtem: itt ültem egyedül, hallgattam a CD-t, amit ajándékba hozott három nappal korábban, és arra gondoltam, náluk éppen halat esznek, meg beüzemelik a villanyvasutat... Meg szilveszterkor, hogy éjfélkor biztosan koccintanak...

– És most?

– Most? Most olyan, mint foghúzás után közvetlenül: tudom, hogy ott van valaminek az üres helye, és hogy rohadtul fájna, ha nem lennék beinjekciózva, de egyelőre nem érzek semmit... De erre aztán minden energiám rá megy, hogy semmit ne érezek...

– Erről beszélek! – Csilla szeme lázasan föl villan. Fölháborodott pillantást vet a kezében szorongatott tollra, amelyet az imént még elmerülten rágcst. – Ennyire futja a saját erődből! Mert hiányzik belőlünk az alázat! Nem akarjuk elfogadni, hogy veszítettünk, hogy kudarcot vallottunk, hogy csúnyán elbántak velünk! Gógósek vagyunk és elbizakodottak, és nem akarunk oda fordulni segítségért, ahonnan pedig mindig megkapnánk! – Csilla előrehajol, és rábeszélőn Helga karjára teszi a kezét. Helga zavartan elfordítja a fejét: Csilla most a hajdani osztályfőnökére emlékezteti, aki megpróbálta rábeszélni, hogy induljon oroszról a tanulmányi versenyen.

– Na és a PhD-d? Hogy állsz vele? – kérdezi gyorsan, hogy másra terelje a szót.

Csilla bizonytalan, kitérő mozdulatot tesz a távoli horizont felé, mintha ott valahol a messzeségben, a rózsaszín alkonyi felhők mögött a PhD lassan, de biztosan közeledne a befejezés felé...

Zsúfolt kis irodában ülnek, az íróasztalon élénk színnyomású füzetkék és sötétkék műbőrbe kötött könyvek kupacai, a falon hatalmas, poszterekre emlékeztető szentképek. Csilla időnként feszült, biztató mosollyal néz rá, mint egy szülő a vizsgázni készülő gyerekeire. Az íróasztal túloldalán két öltönyös, fiatal férfi ül. Magasak és vállasak, mint valami kosárlabdázók, az arcuk gyerekar. Mindig csak az egyik, a szőkébbik és fiatalabbik beszél, a másik időnként kurta bólintással hagyja jóvá a társa szavait.

– Te mit gondolsz? – kérdezi a szőkébbik öltönyös, és pillantását a Helgáéba fúrja. – Isten küldhet nekünk a mai időkben is prófétákat?

Helga tanácstalanul vállat von. Pillanatnyilag nem jut eszébe semmi, ami Istent meggátolhatná abban, hogy akkor küldjön nekünk prófétákat, amikor jónak látja. Az öltönyös szeme megvillan, és lendületesen előrehajol, mintha tüstént a keblére akarná ölelni, aztán a mozdulat félúton elakad – már biztos a győzelemben, de azért semmit nem akar elkapkodni. Újra mélyen és jelentőségteljesen Helga szemébe néz.

– Na és mit gondolsz, lehet akkor ő is olyan igazi próféta, mint a régiek? – És fölmutat az egyik poszterfelé, amelyen egy áhítatos képű, göndör, csokornyakkendős férfi társalog egy angyallal.

Helga széttárja a karját – honnét is tudhatná? A két öltönyös összenéz, mint két összetanult csapatjátékos, az idősebbik lekap egy kék bőrkötésű könyvet a könyvoszlop tetejéről, és a szőkébbik kezébe nyomja. Az a bal tenyerére fekteti, és csalogatóan nyújtja Helga felé.

– Neked akkor – mondja, és jobbát erélyesen, mégis gyöngéden a kék bőrkötésre simítja –, neked akkor most már semmit nem kell csinálni, csak jól elolvasni ezt a könyvet! Legközelebb majd beszélgetünk róla! – mondja kecségtetően.

Helga zavartan búcsúzkodik. Otthon a könyvet bepréseli a könyvespolcra az *Ismerd meg önmagad!* című tesztgyűjtemény és a vastos, papírfedelű könyv közé, amelyet a krisnás lányok nyomtak a múltkor a kezébe az aluljáróban.

Kertes házak között, hepehupás, kövezetlen úton igyekeznek a női kör soron következő összejövetelének helyszíne felé, kétfelől őrzőgő kutyaugatás kíséri őket.

– Mindjárt ott vagyunk! – mondja biztatóan Betti, és Helga karja után kap, mert a bokája kibicsaklott az egyik hepehupában. – Képzeld! – lihegi botladozva. – Van egy új tagunk a körben: Karolának hívják. Gyönyörű szép, olyan, mint egy régi színésznő, Greta Garbo vagy mit tudom én, és hogy öltözik! Nagyon jól megy nekik, a férje vállalkozó, ilyen klímaberendezésekkel vagy mikkel üzletel, ez most nagyon megy, amióta ilyen melegek a nyarak... És képzeld, ő azt mondja, hogy eddig mindent rosszul csi-

náltunk! Mert eddig mindenki örökké csak nyöszörgött, meg lamentált, meg megosztott egymással az összes szorongásainkat, úgyhogy a végére mindenkinek ötször annyi szorongása lett, mint eredetileg! Ez az új nő meg azt mondja, mi tehetünk mindenről, mert nem gondolkozunk pozitívan! Amit az ember elképzeli – hadarja Betti jótanulós hanglejtéssel és buzgalomtól pufók arccal –, azt behívja az életébe! Ha örökösen valami rossz dologra gondolsz, akkor azt hívod be! Ha meg valami jóra, akkor azt!

– Ez ilyen egyszerű lenne? – tamaskodik Helga. (Képek villannak az agyába, odaadón színezgetett sóvár ábrándképek emlékei: nyugszékből figyelik a naplementét a barátjával a tengerparton, két hétre elzárja őket a világtól a hó egy erdei menedékházban, közös lakásukban két szomszédos karszékből nézik a tévét nyolcvanévesen...)

– Persze ehhez mozgósítanod kell a belső erőidet, ebben segít a meditáció... És rendszeresen kell csinálni, lehetőleg mindennap ugyanabban az órában! Én például – lihegi Betti ádázul – lerajzoltam, amint a Mityu visszajön hozzánk, és kiszögezttem a konyhában a falra! Az egyik sarokba meg odarajzoltam az anyját meg az új nőt, amint ekkora könnyeket sírnak! Főzés közben mindig azt nézegetem! Ja igen, és ez a Karola remekül tud kommunikálni az angyalokkal!

– Az angyalokkal?

– Aha. Az angyalok most nagyon divatban vannak, nem tudtad? Mi kérdezzünk valamit, Karola továbbítja nekik a kérdést, és rajta keresztül megkapjuk a választ is! De egyszerre csak egyvalaki kérdezhet, az angyalokat nem lehet örökké nyaggatni! Na tessék, már itt is vagyunk!

– Csönd legyen, Maxi! – Nagydarab, kedves arcú nő vitorlázik a kertajtó felé, olyan, mint valami hatalmas hajó kék szemű, fitos orrszoborral. A farkaskutyá két lábára ágaszkodva, őrzöngve rángatja a láncát.

– Ti vagytok az elsők! – közli titokzatos, cinkos mosollyal Erzsébet, a háziasszony. – Segítetek nekem teríteni?

Betti előpakolja a táskájából és Erzsébet kezébe nyomja a durumlisztből sült pitét, aztán nekiállnak behordani a konyhából a teáscsészéket, a búzacseresznye és csicseriborsós salátát, végül a kannát, csordultig teli spenótszagú teával. Aztán sorra érkeznek a többiek: egy kellemes, kissé gyűrött, macskaarcú nő, aztán egy másik, sápadt, fakó arcbőrű, nagy rózsaszín szemüveggel, amitől Helgát kissé egy szitakötőre emlékezteti, végül egy széles csípőjű, sötét szemű és szögletes, durcás arcú, akinek derékig érő, fekete haja van, és hímzett indiai ruhát visel. Helga megpróbálja kitalálni, melyikük melyik lehet, mint utóbb kiderül, tévesen. Az utolsónak érkező nőt viszont gyerekként azonosítani: ő csak a titokzatos Karola lehet, az angyalok tolmácsa. Fiatalabb, mint a többiek, vagy talán csak annak látszik: karcsú, nagyon szép nő, keskeny arca van, enyhén kiálló járomcsontja, nagy szürke szeme és finom bokája. Apró virágos selyemruhát visel, a haját csakugyan úgy fésüli, mint valami régimódi filmsztár: ő vezeti majd a mai meditációt.

Körbeülük a nagy asztalt – a közepére, félretolva a durumlisztből készült pitét és a csicseriborsó-salátát, Erzsébet egy réz gyertyatartót állít, benne hosszú csavart gyertya, Karola pedig egy három karmos lábon álló, ezüstnek látszó tálacskaát húz elő a táskájából, és lerakja a réz gyertyatartó tövébe –, majd hozzálátnak, hogy megtisztítsák a csakráikat. Helga ezzel meg sem próbálkozik – Betti ugyan felkészítette odafelé menet, de ő javarészt elfelejtette már, melyik csakrája hol van –, így leginkább csak ül behunyva szemmel, és várja, hogy a többiek elkészüljenek. Amikor befejezték, Karola végigpillant az asztal körül ülőkön:

– Csináltátok a gyakorlatokat?

A nők buzgón bólogatnak. Igen, szabad percekben és elalvás előtt mindnyájan maguk elé képzeltek azt a jelenetet, amelyet legjobban szeretnének „behívni” az életükbe – Betti Mityut, amint bűnbánóan visszatér; a macskaarcú Edina a fővállalkozót, amint éppen fizet, Olga az álláshirdetést, amelyben művészettörténészt keresnek egy vidéki múzeumba, a sötét szemű, dacos arcú Barbi pedig a férjét, amint boldogan állít haza egy állásinterjúról...

– És van már valami eredmény?

A nők segélykérően néznek egymásra: nem, úgy látszik, eddig még senkinél semmi eredmény. Karola kedvetlen arccal méregeti a csicsriborsós salátát.

– Ja igen! Nekem a múlt héten testen kívüli élményem volt! – szólal meg a lelkesedéstől kissé lihegve Erzsébet.

Karola kurtán, helyeslően bólint.

– Na és te? Nem néztél még szembe az Üldözővel? – fordul Olgához. Az büntudatosan rázza a fejét. Helga Bettitől tudja, hogy Olgát álmában már hónapok óta mindig ugyanaz a Lény üldözi – még sosem mert hátrafordulni, hogy megnézzze, de azért biztos benne, hogy a Lény nagyon hasonlít a főnökéhez –, és Karola legutóbb azt tanácsolta neki, hogy ezentúl ne meneküljön el előle, hanem álljon meg, és nézzen vele farkasszemet.

– Valami más...? – néz körül Karola. Betti és Barbi reménytelenül ingatják a fejüket.

Karola finom állát tenyerébe hajtva kissé eltöpreng.

– Azért csak tartsatok ki! – mondja kissé rosszkedvűen. – Ez időigényes dolog, nem szabad mindjárt feladni.

– Az angyalok nem üzentek semmit? – kérdezi kislányosan elpirulva Erzsébet.

Karola nemet int, elutasító arccal, mintha azt akarná a tudtukra adni: az angyalokat nem illik zaklatni mindenféle semmisséggel. Erzsébet büntudatosan lecsüggeszti a fejét.

– Valamit azért meg lehetne még próbálni – mondja kicsit később némileg megenyhülve Karola. – Mindenki írja föl egy cédulára, mi az, amit a legjobban szeretne!

Erzsébet föl pattan, papírlapokat tép négyfelé, majd szétosztja őket, a többiek a táskájukban toll után kotorásznak. Helga hosszan habozik a saját cédulája fölött: mit is szeretne legjobban? Fél éve, egy éve még tudta volna, hogy mit írjon, de mostanában, úgy látszik, nem vagyik többé semmire – még mindig úgy érzi magát, panasolta Bettinek idefelé jövet, „mint egy idegkezelt fog”. Sokszor szinte hallja, amint az idő üresen surrogva szalad a lakás csendjében, mint valami régmódi magnószalag, amelyről véletlenül mindent letöröltek. És mintha gyorsabban is telne mostanában, mint régebben – nagy, ráगतlan időfalatok csúsznak le a torkán, hónapok zuhannak észrevétlenül a semmibe. „Szeretném megint érezni, hogy élek” – írja hirtelen elhatározással a cédulára, aztán összehajtogatja, és szégyenkezve beleejti a háromlábú ezüsttálba, ahol a többieké már ott fehérlik. A szép holdas körmű kéz az égő gyufával a tál felé közelít, az egyik cédula pereme fölparáznál, majd nagyot lobban.

– Így, füst formájában könnyebben eljutnak a kívánságaink az angyalokhoz! – magyarázza suttogva Betti. Figyelik, ahogy a vékony füstoszlop nyílegyenesen emelkedik a plafon felé, aztán egyszer csak elburjánzik, szétterül és foszlányokra szakadovva lassan eloszlik.

– Te, mi az a testen kívüli élmény? – kérdi Helga Bettitől, amikor hazafelé botladoznak a hepehupás úton.

– Hát amikor kívül kerülsz a testeden, és fölülről látod saját magadat meg mindent, mintha repülnél... Karola szerint mindenki képes rá, ha szorgalmasan csinálja a gyakorlatokat...

– Neked volt már ilyen?

– Nekem? – Betti megvetően fúj egyet. – Hát ráérek én annyit gyakorolni? Csak egyszer lenne egyvégtében két napom saját magamra... csak egyszer!

Helga otthon megpróbál meditálni, úgy, ahogyan Karolától tanulta. Behunyja a szemét, hanyatt fekszik az ágyon, igyekszik nem meghallani az idő üres surrogását, és várja, hogy fölbukkanjanak csukott szeme előtt a képek – hogy ráhangolódjék az Univerzum hullámhosszára.

Eleinte csak színes foltok örvénylenek csukott szeme előtt – olyan, mintha nem is a szemhéja mögött lennének, hanem valahol odakinn a térben –, diribdarab, szabálytalan alakú sötétségek fakó aranszegéllyel. Az arany körvonalak egyfolytában mozognak, terjeszkednek, fölfalják, majd újra kilökik magukból a változékony sötétségdarabokat. Helga torkában dobogó szívvel várja, hogy megnyilatkozzék előtte az univerzumot átható Világszellem. Az örvénylés mintha kezdene határozottabb formát ölteni, sötétség és fény cseppfolyós kavargásából valami szilárd és szögletes bontakozik ki. Helga megpróbálja fókuszálni a pillantását, már amennyire ez lehetséges csukott szemmel. A kép egy pillanatra megszilárdul, aztán újra elemeire bomlik, és belevész az értelmetlen kavargásba. De azért volt annyi ideje, hogy megállapítsa: amit lát, leginkább egy hokedlire emlékeztet, egy közönséges konyhai hokedlire. Kétségbeesetten töpreng, mit is akarhatott üzeni neki a Világszellem egy hokedlivel, de semmi nem jut eszébe.

– Jézusom! Akkor most nem is maradt semmi pénzed a különbözetből?

– Hát nem. Ráment az egész a felújításra. Először is meg kellett csináltatnom a földemet, hogy ne ázzak be még egyszer, egy vagyon volt... meg a festés, meg a szobát újra kellett parkettáztatni, mert a parketta is elrohadt... Meg az albérlet, amíg itt elkészültek... Nem is volt elég rá, ami a másik lakás árából maradt, még tartozom a kivitelezőnek. Nagyon kínos, napjában többször is telefonálgat a pasas... Kölcsönt akartam fölvenni, de nem adtak, mert nincs munkahelyem... Illetve vehettem volna föl jelzálogot a lakásra, de azt nem akartam...

– És akkor most mi lesz?

– Gondolom, elhívom a Pardit... Úgyis régen feni a fogát a dédmamámra!

– Annyiért? Szó sem lehet róla! – Helga döbbenetesen mered a „falurosszára”. – Eddig mindig azt mondta... „Miért nem adja már el azt a képet, szépasszony, az árából egy fél évig gond nélkül... – és most csak ennyit akar adni érte? Biztosan rájött, milyen nagy szüksége van most a pénzre, és nem hisz az ő száználmas magyarázkodásának, miszerint „csak azért akarja eladni, mert nem illik ebbe a lakásba”.

A „falurossa” vállat von.

– Ja, szépasszony, mindent akkor kell eladni, amikor kérik... Mostanában nincs akora kereslet képekre... Higgye el, ennyit se adnék érte, ha nem magáról lenne szó... én jóformán nem is keresek rajta.

– Köszönöm, de akkor inkább mégsem adom el – mondja Helga kimérten.

A kedélyes falurossa-ábrázat elsötétül. A gunyorosan csillogó szempár komor lesz és fenyegető.

– Idebolondítják az embert semmiért... – ilyesmit morog a nevetséges bajsza alatt, de most valahogy még ez a bajusz sem nevetséges, inkább fenyegető. Aztán a benzín-

költségről dörög valamit – hogy csak úgy potyára pazarolta a benzint ezekben a nehéz időkben...

– Kérem – vág közbe Helga felháborodva (de a fölháborodás alatt ott furkál benne a nevetséges, indokolatlan bűntudat) –, kifizetem a benzinköltségét!

– És az elpocsékolt időmet, azt is megfizeti? – torkolja le a férfi durván. – Két óra, amíg bejövök Kispestről, ennyi erővel komoly kuncsafthoz is mehettem volna...

Helga úgy érzi, mintha hirtelen kihűlne a gyomra: egyszerre nagyon szeretné, ha a férfi kívül lenne az ajtón.

– Nincs esetleg valami más, ami érdekelné? Lenne itt egy-két apróság... – mondja rekedten és alázatosan, és előveszi a fiókból a „kincsesdobozát” – az ásványbörzéken vásárolt hegyikristályok és ametisztek és egy csavart, rózsaszínű kagyló társaságában (még a barátja hozta neki, amikor megjött a tengerparti, családi nyaralásból) ott lapul a dobozban egy-két szerényebb ékszerfélése is, egy ezüst nyaklánc, a nagyanyjától örökölt, pillangós bross és néhány gyűrű, szintén örökség, köztük az édesanyja jegygyűrűje. Kiszemezgeti az ékszereket az ásványok és kagylók közül, a tenyerére rakja, és szégyenlősen odakínálja a „falurossza” felé. Az megvetően, majdhogynem visolyogva nézi őket.

– Minek kínálgatja? – förmed rá. – Úgyis tudom, ha mondok egy árat, maga azt fogja mondani, hogy annyiért nem adja!

– Jaj, dehogyis! – hebegi Helga meghunyászkodva. Engesztelően rámosolyog a férfira, és közelebb nyújtja hozzá a tenyerét. A „falurossza” kellelten, megvető arccal, mint aki csak a tolakodó erőszaknak enged, két ujjal fölemeli a gyűrűket, a fény felé tartja összehúzott szemmel, aztán sorra visszaejti őket. Legutoljára a láncot csippenti föl, egy darabig morzsolgatja, aztán lassan, undorodó arccal két ujjá közt visszacsorgatja azt is Helga tenyerébe. Kis ideig összeráncolt homlokkal, ellenségesen mered a csillogó összevisszaságra, aztán lekicsinylő arccal, de határozottan kiemel három tárgyat, és mond egy árat – egy elképesztően alacsony árat. Helga gondolkodás nélkül rábólint.

A nevetséges összeget a zsebébe gyűri, és amikor a férfi mögött becsukódik az ajtó, ráfordítja a kulcsot. Aztán leroskad a karosszékre, és átadja magát a sírásnak. A „falurossza” a pillangós brosst vitte el, meg a nyakláncot – és az édesanyja jegygyűrűjét.

– Még szerencse, hogy a dédanyám megmaradt! – gondolja Helga. Kifűjja az órárt, és közben felnéz a képre: a sűrke szempár hűvösen és komolyan néz vissza rá a keményített főkötő fodrai alól.

– És ezt a Kalibánnak köszönhetjük! Ki hitte volna! – kuncog Betti.

A vendégszoba elég szűk – nagy részét elfoglalja a hitvesi dupla ágy, a harmadik, a pótágy, amit beraktak nekik, egyelőre összecukva áll a sarokban –, és személytelenül barátságos. Nagy virágos ágytakaró, kétfelől a két éjjeliszekrényen plisszírozott ernyőjű kislámpa (csak az egyik ég), a falon a képek valamiféle képzeletbeli átlagvendég izlését tükrözik: vízparti naplemente halászcsonakokkal, egy „modern” csendélet és az elmaradhatatlan fenyőfák. Még nem csomagoltak ki, Csilla a padlón heverő nyitott bőrröndök között lépdél óvatosan a beépített szekrényig meg vissza – a blúzait aggatja fel az akasztókra. Betti a minibár készletét tanulmányozza, Helga hanyatt fekszik a nagy virágos ágytakarón, és a plafont bámulja.

Igen, ezt a kirándulást csakugyan Kalibánnak köszönhetik – Kalibánnak, aki végre fölhagyott minden reménnyel, ami az angoltanulást illeti, és őket bírta meg, hogy fordítsák a vállalkozása propagandaanyagát angolra – mint kiderült, valami méregdrága panziója van valahol a hegyekben.

– Ilyen csoporttréningekre vagy micsodákra szoktak oda mindenféle cégtől elvonnulni – magyarázta Betti. (Kalibán eredetileg Bettit kérte meg a fordításra, de ő a két gyerek mellett nem készült volna el időben, és egy részét továbbadta Helgának. „Nem szemérmeskedni, lenyúzni a bőrét!” – adta ki a jelszót Csilla, és ők igyekeztek megfogadni a tanácsát.) – Hogy jobban együtt tudjanak működni egymással, meg mit tudom én. Persze méregdrágán...

Nekik Kalibán panziójára persze nem futná, de azért ez sem rossz, ez a kis vendég-ház, félig-meddig már az erdőben: az egyik ablakból a nevezetes fenyőfákra látni.

– El se hiszem! – Betti kéjesen elnyúlik a karosszékben, kezében a minibárban talált miniatűr pezsgősüveggel. – Holnap alhatok, ameddig akarok – az anyósomat fogják hatkor felzavarni a kölykök! Te, ne merészelj horkolni! – támad Csillára, aki fenséges, megvető fejmozdulattal hártja el magától ezt a méltatlan vádat.

Este havas fákkal szegett, jeges úton csúszkálnak lefelé a városba. A szűk, kanyargós utcák mintha keménypapírból volnának, a házak zöldes árnyékot vetnek a holdsütésben. Ahogy a Főtér felé közelednek, egyre hangosabb lesz a zene, és egyre több a járókelő. Petárdák durrannak itt meg ott, az átjáróban, a templom előtt: mintha akna-mezőn igyekeznének a tér felé. Éppen a zenekari emelvény tövében érnek ki, az utánuk érkezők egyre beljebb tolják őket a tömeg sűrűjébe.

Részegek és józanok, nagymama unokákkal, csápoló tinédzserlányok csúcsos, csillogos süvegben, szikár, szemüveges főportások vörös papírral, testes gázóra-leolvasók aranyszínű Kleopátra-parókában, az emelvényen a zenészek kabátban játszanak, az énekes, kerek szemüveges, svájcisapkás kis figura időnként rálehel a mikrofont tartó kezére. Alacsony, boldogan és foghíjasan vigyorgó patkányképű emberke keze bánatos szemű óriásasszonyéba kulcsolódik, másik keze az óriásnő gerincoszlopának tövével, valami hopszapolkafélét próbálnak járnivaló a sűrű tömegben, két középkorú nő szuszogva, mellük elé emelt kezük ujjbegyeit éppen csak összeérintve, tipegve táncol, mint két cirkuszi medve, két gyerek vörös-fekete farkas – vagy talán vámpír? – álarcos sorra kapja derékon a tinédzserlányokat és nagymamákat, egy csapzott hajú, vézna, szemlátomást részeg nő koszlott kabátban és tornacipőben az álarcos láttán ijedten kapaszkodik Helga karjába:

– Jesszusom, azt hittem, igazi...

Éppen a forralt boros műanyag poharat dédelgetik a két tenyerük közt, amikor dörögve és sziszegve meghasad a fejük fölött az ég: vakító, fehér csillagok robbannak elő a fekete semmiből, egész csokor csillag, láthatatlan fekete szárazon himbálózva. A zene elhallgat, mindenki az ég felé bámul: a szárazakat összetartó zsinórt épp most nyiszszantotta el egy láthatatlan kéz, a csokor szétesik, a csillagok zúgva, egymástól sebesen távolodva az égnek fordított arcok felé zuhannak, de mielőtt még elérnék a háztetők magasságát, kilobbannak, elhervadnak és elhamvadnak, láthatatlan fekete pernye hullong a térre. Újabb dörrenés, újabb vakító fényzökőkút, újabb szétbomló csillagcsokor: ezúttal piros. Aztán egy kék. Aztán egy zöld. Aztán megint fehér. Aztán már nem jön több csillag, de élesen ragyogó fehér sugárvékék pásztázzák a sötét teret. Pukkanás, nevetés, sikítás: boldog új évet, boldog új évet! Csilla összeüti papírpoharát a csapzott hajú nőével. Újra kezdődik a zene: a farkasálarcos félelmetes morgást hallatva most Helgát kapja derékon.

– Csodálatos dolog történt! – esik be Helgához lihegve Betti. Lezöttyen a konyhaszékre, nyitott szájjal, kapkodva szedi a levegőt. – Képzeld, testen kívüli élményem volt!

– Nem mondd! – Helga tétován igyekszik kellő lelkesedéssel fogadni a hírt. – Na és hogyan... mikor?

– Tegnap este – zihálja Betti. – Az úgy volt... azt tudod, hogy minden este, ha sikerül időben lefektetnem őket, szoktam meditálni... Jó, igen, egy kávét, de csak ha te is iszol... Tudod, megpróbálom kiüresíteni a tudatomat, és ráhangolódni az Univerzum hullámhosszára... És olyankor mindenféle csodálatos dolgot látok magam előtt, tájakat meg várakat meg mit tudom én... egyszer az Univerzumot is láttam, amint lótuszvirág alakban lebegett a fekete semmiben...

– Honnét tudad, hogy az Univerzum az? – kérdi Helga irigyen, a maga hokedlis kudarcára gondolva. Betti vállat von:

– Egyszerűen csak tudtam, és kész... de nem is ez a lényeg, hanem ami tegnap este történt... Hogy egyszerre csak úgy éreztem, mintha elkezdenék dagadni... nem úgy, hülye, hanem a lelkem... Barbi szerint mindig így kezdődik, az ember szegény lelke bele van préselve a testébe, de ha adsz neki egy esélyt, akkor kiszabadul, és huss... Barbi azt mondja, nála úgy szokott kezdődni, mintha egy liftakna aljában kuporogna, és onnan rántaná föl hirtelen valami erő... Ezt a sajtosat, ezt hol veszed? Nálunk a péknél mindig másnapos... Szóval tegnap este csak dagadtam és dagadtam, és egyszer csak azon vettem észre magam, hogy már nem a szobában vagyok, az ágyamban, hanem kinn lebegek valahol a csillagok alatt! Láttam a háztetőket meg a parkoló autókat felülnézetből... csodálatos volt! Olyan szabadnak éreztem magam, mint még soha! Csak aztán nagyon hamar visszahuppantam... Barbi azt mondja, eleinte nemigen bírja az ember egy-két másodpercnél tovább...

– Tényleg, mi van a Barbival? – kérdi Helga, amikor már együttérzően kihümmögte és kiálmélgodta magát.

– Ott is nagy újság van! – mondja Betti büszkén. – A férje állást kapott!

– Csak nem? És hol?

– Valamelyik szupermarketben... Új dátumcédulát kell ragasztania a lejárt szavatosságú virslikre meg ketchupokra... De ez még semmi: képzeld, Olga végre szembenézett az Üldözővel!

– Tényleg?

– Bizony! Megint ott kergette álmában valami föld alatti labirintusban, de most Olga egyszer csak szembefordult vele, és azt mondta neki: Hagyj engem békén!

– És aztán?

– És aztán felébredt.

– Hát – mondja Helga óvatosan – akkor Karola biztosan örül, hogy ilyen jól bevált a módszere... A pozitív gondolkodás...

– Igen – feleli Betti tétován, szájában a sajtos rúddal –, csak most éppen önáluk van egy kis baj...

– Az nem lehet! – Helga hitetlenkedve csóválja a fejét.

– De bizony, sajnos... Otthon a férjével közösen szoktak meditálni, és képzeld: a férje meglátta Istent! – mondja Betti komoran és ünnepélyesen, mint aki súlyos titkot közöl.

– De hát ez nagyszerű... – mondja Helga bizonytalanul, mert Betti hangja mintha arra utalna, hogy talán mégsem olyan nagyszerű a dolog.

– Igen, az... Csak az a baj, hogy azóta egyáltalán nem érdeklik a klímaberendezések... csak ül a padlón törökülésben, és néz maga elé... A szőnyeg mintáit bámulja, mert állítólag azokon keresztül nyilatkozik meg neki Isten... Pedig fizetniük kell egy csomó részletet, mert most költöztek zöldövezetbe, meg a kocsit, meg minden... Viszont

képzeld – élénkül fel Betti a Karola férjének balsorsa okozta átmeneti lehangoltságból –, a Csilla azt ígérte, hogy a legközelebbi közös meditálásra ő is eljön!

– Na de hát... hogyhogy? És mi van a gyülekezettel?

– Azt mondja, egyszer csak elege lett belőle... És most van egy tanítványa, egy egyetemista lány, akiért eléggé odavan, és szeretné kipróbálni ezt a pozitív gondolkodás dolgot... Te, de ha látnád azt a csajt: pontosan olyan szeszínű, nyafka kis nebáncsvirág, mint a Zsófi!

– Nahát! Hihetetlen! – Helga tölt magának az egri muskotályból, aztán eszébe jut, hogy most már Csilla sem köteles betartani a próféta előírásait, és az ő poharát is teletölti. Csilla fáradtan legyint.

– Dehogyan hihetetlen! Én mindig tudtam, hogy vissza fog menni, amint a második gyereket sem kell már pelenkázni...

– Hát akkor a Bettinek nagyon bejött ez a pozitív gondolkodás! – mosolyog Helga.

– Szerinted jár majd azért továbbra is meditálni?

– Hát egy darabig még biztosan... – Csilla félig bosszús, félig nevető arccal rázogatóan elő egy újabb cigarettát a csomagból. – Amíg meg nem jön a kicsi...

– A kicsi?

– Aha. A második hónapban van...

Egy darabig némán néznek maguk elé, Csilla szenvedélyesen szívja a cigarettáját.

– És te...? – kérdezi végül Helga óvatosan. – Betti mondta, hogy izé... hogy otthagytad a gyülekezetet...

Csilla vállat von.

– Tudom, most te is azt hiszed, hogy nem is gondoltam komolyan az egészséget... Hogy csak a szám járt... Pedig nagyon is komolyan gondoltam: több mint fél évig nem dohányoztam, azért ez jelent valamit... És tényleg azt hittem, hogy most megtaláltam a kulcsot a... hogy most tényleg helyrerázom az életemet.

– És aztán? Mi történt?

– Tulajdonképpen semmi. Tudod, hogy énekeltem a kórusukban, és egyik vasárnap is ott zengedeztem velük ezeket a bugyuta dalocskákat... Jó, eddig is tudtam, hogy elég rémesek, de mindig megróttam magam, hogy nincs bennem elég alázat, meg hogy nem az esztétikai értéküket kell nézni, hanem az ízét, azt az őszinte áhítatot, amit kifejeznek... Csak most valamiért, nem tudom, miért, idegesebb voltam a szokottnál, talán mert nagyon hiányzott a cigaretta... És amikor már harmadszor énekeltek a refrént, hogy nem tudom, ki megtalálta az igaz úhu-tahat, akkor egyszer csak úgy éreztem, nem bírom tovább... Néztam a többieket, hogy milyen ájtatos képpel fújják, és arra gondoltam, úristen, ez rosszabb, mint a karének volt az iskolában, pedig azt is hogy utáltam! Mintha egészen addig valami szer hatása alatt lettem volna, és most egyszerre csak kijózanodtam... Úgyhogy csak annyit mondtam a mellettem állóknak, hogy „Bocsánat!”, kimentem az előcsarnokba, vettem a kabátomat, és vissza se néztem... Kinn aztán bementem az első éjjel-nappaliba, és vettem egy doboz cigarettát...

– Beengedsz? – kérdezi a barátja sértődött iróniával. Aztán ahogy befelé mennek, szemrehányóan hozzáteszi: – Alig találtalak meg! Az új lakóknál nem hagytad meg a címedet! A telefonkönyvben sem vagy benne!

Helga bólint: csakugyan, annak idején, mikor új telefonszámot kért, nem járult hozzá, hogy közvétegyék. Így szerette volna elkerülni, hogy minden alkalommal heves szívdobogást kapjon, valahányszor megszólal a telefon.

– Kénytelen voltam bemenni a kiadóba, hogy megtudjam a címedet! – füstölög a barátja méltatlankodva, mint akit komoly megpróbáltatásnak tettek ki teljesen fölőselegesen. Leveti magát a karosszékbe, és körülnéz. – Nem sötét egy kicsit ez a lakás?

– Hozzak valamit? – Helga a karosszék mellett állva tétova pantomimmozdulatot tesz a konyha felé. De a barátja a csuklója után kap, aztán lentről fölfelé mélyen, firkészőn és jelentőségteljesen a szemébe néz.

– Muszáj mennem – mondja valamivel később a barátja, és nekiáll összekeresgélgni széthajigált ruhadarabjait. – Ma én hozom el az Andikát az iskolából...

Helga nagyot nyel, kínosan, mintha sósavat erőltetnének le a torkán: régi ismerősként üdvözli a fájdalom, tehetetlen düh és euforikus önmegtagadás keverékét.

Fekszik hanyatt a sötétben, fényes peremű, sötét foltok kavarnak a szeme előtt. Az arany körvonalak folyton változnak, terjeszkednek, fölfalják, majd kilökik magukból a változékony sötétségdarabokat. Fényből és sötétségből néha mintha összeállna valamilyen felismerhető alakzat, de eloszlik, mielőtt még meg tudná állapítani, micsoda. Egyszerre csak úgy érzi, mintha nem is az ágyában, hanem egy sötét, szűk akna legalján feküdne. Látja maga felett messze, a magasban az ég sötétkéken derengő négyszögét. Egyszerre valamilyen erő hirtelen a magasba ragadja, vagy mintha az a tompán derengő kékség rántaná magához: a következő pillanatban odafönn lebeg az éjszakai ég csöndjében, és felülnézetben látja az utcát, a nedves háztetőket, a némán elhúzó autók fémesen csillogó tetejét, a hangtalan szélben ingadozó fákat. Pár másodpercig minden boldogító és tökéletes. Aztán visszahuppan a mélybe.

Fischer Mária

ITT ÁLLOK FEKETÉBEN

Itt állok feketében – ködösen, köd alatt.
Lappang bennem a tél. Szűkre szabott az idő
szűkre szabott terepen; nincs út visszafelé,
nincsen előre sem. Átjár a hideg, vacogok
naphosszat, siratom múltunk napmelegét.
Félszárnyú madarak vergődnek szavakon
túli magányba zuhant, színtelen álmaimon.
Van, hogy üvöltetni kell; van, hogy megfeszülök
hangtalanul – s a világ dolgaiból kimarad
lelkem legjava. Csillagtalan éj közelít,
tudva tudom; levegőtlen, zord éjszaka jön.
Sápadt özvegyek érintenek: – És sohasem
lesz könnyebb, ne feledd! – Ennyi a béna vigasz.
Gyertyát kellene – mégiscsak – gyújtani már.